

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

PIK XLVI.

Ч. 62. Джерсі Сіті, Н. Дж., четвер, 17-го березня 1938.



SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 62. Jersey City, N. J., Thursday, March 17, 1938.

VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ
АМЕРИКИ.

П'ЯТЬ ЦЕНТИВ

ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ
ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Сокоу: ВЕрген 4-1016.
4-0807.THREE CENTS IN THE UNITED STATES
OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

ТОРНАДО ЗАХОПЛЮЄ СІМ СТЕЙТІВ

БЕЛВИЛ (Ілінойс). — Страшний торнадо проїшов через південну частину стейту Ілінойс, через Мізурі і п'ять інших сусідніх стейтів, заподіяючи по дорозі величезні шкоди. Найгірше пошкодило містечко Белвил, у якому вихор знищив кілька десятків домів і вбив п'ять осіб. Притім наробив шкоди на біля мільйона доларів. В інших містах є також пошкоджені доми; в деяких позривані дахи, а деякі розвалені зовсім. Вихор також попереривав електричну лунку, поперевертав стовпи, а в парках повивертав дерева.

ВПАЛА НА ПОМИСЛ.

НЮ ЙОРК. — Жінка електричного контрактора впаала на добрий помисл. Її чоловік мав суперечку з своїми юнійними робітниками. Вони вийшли на страйк і біля його робіт виставили пікетників. Жінка Пенера натягнула на себе великі написи і пішла пікетувати юнійний льокаль. На її написах грубими буквами були виписані жалі, що заряд юнії безправно викликав страйк, що в заряді є несовісні люди, яких юнійні робітники повинні усунути, і т. п. Але гурт юнійних робітників напав на неї, порвав написи, а її саму потурбував; також побив газетного фотографа, що взяв її фотографію.

НІ В КУТ, НІ В ДВЕРІ.

ВАШИНГТОН. — Американський уряд тепер опинився в досить запутаному положенні у зв'язку з захопленням Австрії Гітлером. Між Америкою й Австрією існує торговельний договір, на основі якого довіз австрійських продуктів до Америки є об'єктований. Американський уряд покищо не хоче признавати гітлерівського підбоя Австрії. Але, не признаючи його, він мусить дозволити продуктам з Австрії, яких тепер по прилучі до Німеччини є значно більше, наповнити ввез австрійських продуктів, толи уряд заборонить ввез австрійських продуктів, толи посередньо також признає панування Німеччини в Австрії. Та є таке загальне переконання, що американський уряд таки незадовго погодиться з докоронним фактом і признає німецьке панування в Австрії.

ЩОБИ БУВ ВОВК СИТИЙ І КОЗА ЦІЛА.

ВАШИНГТОН. — У федеральному конгресі сенатський фінансовий комітет є тої гадки, що уряд повинен зробити якийсь прихильний рух, щоб викликати довіру серед великих бізнесменів. Комітет є тої думки, що це довіра викличе уряд тим, коли трохи обумки, що великому бізнесу податки. Та комітет зараз же зазначив, що загально ці податки не можуть бути зменшені, бо уряд потребує грошей; але всетаки їх треба в одному місці втрати, а в другому надточити, щоб у той спосіб викликати у великих бізнесменів довіру до уряду і заохотити їх тим до праці.

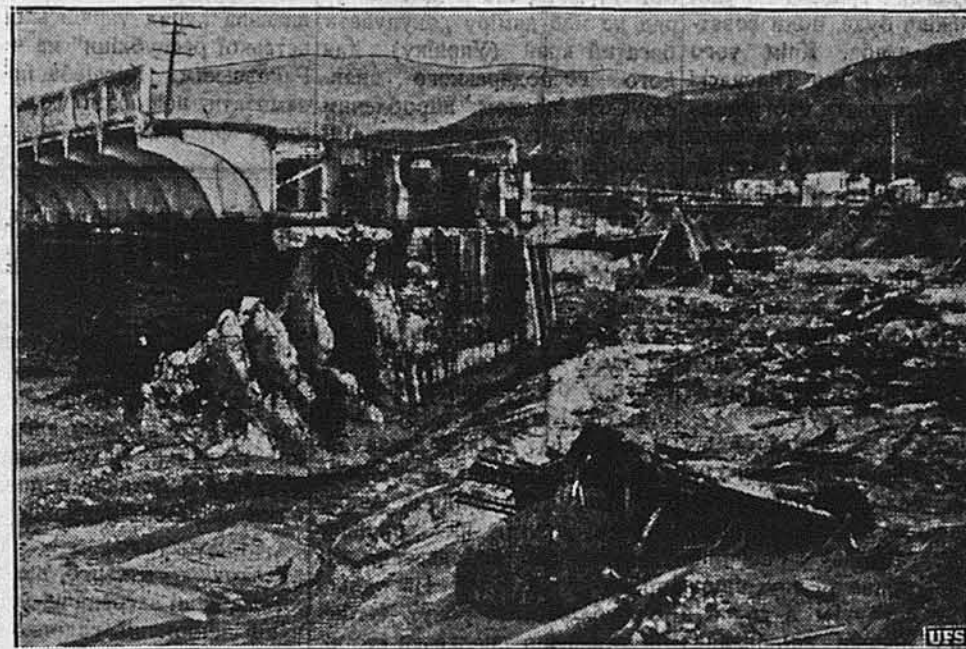
БОЛЯЧКИ В ЕКОНОМІЧНІМ ЖИТТІ АМЕРИКИ.

ВАШИНГТОН. — Представники американських залізничних компаній вступили в дискусію з президентом Рузвелтом у справі незалежного положення залізничної комунікаційної сітки в Америці. Всі залізничні компанії від довгого часу не оплачуються. Коли вони рятуються підвищеною ціною на перевіз людей і товарів, то тим сприяють доставу продуктів з одного місця до другого, а також підносять ціни на самі продукти. А людей вони тим знеохочують від подорожування, або змушують їх їздити автобусами. Коли ж компанії хочуть вкороочувати платні робітникам, то це цілковито протривить нинішньому духові часу. Президент заявив, що найкраще буде, коли компанії зліються водно і тим зменшать видатки на свою адміністрацію. Та вкупі з тим багато робітників і урядовців стратять працю. Про них уряд мусить наперед подумати.

ПРОФЕСОР НЕШ ПРО ЗЛОЧИННИ СЕРЕД МОЛОДІ.

НЮ ЙОРК. — Професор Ньюйорського університету, Неш, сказав, що серед американської молоді злочинство далеко більше поширене, ніж серед молоді якогонебудь іншого народу. Причиною цього є те, що американська суспільність мало звертає уваги на виховну сторінку молоді. Неш говорив, що диктаторські краї далеко скорше зрозуміли вагу освіти над молоддю і позакладали в себе виховні лабіри для неї. Спільне життя молоді під наглядом розумних виховників має дуже корисний вплив на молоді.

СВІТ В ОБРАЗКАХ



СИЛА ПОВЕНИ.

Сила зібраних вод південно-каліфорнійських рік була така велика, що води розломали цей міст на вулиці Ля Канада в Лос Анджелесі. У подібний спосіб води розвалили багато інших мостів.

ЗА ЩО КАРАЄ ГОРОХІВСЬКЕ СТАРОСТВО.

Повітєве староство в Горохові покало таких людей з села Мислині: Василя Шевчука, Юхима Найдюка й Олександра Левтонюка гривною по 10 зл. або 4 днями арешту за ношення вишиваних сорочок з українським національним гербом; Вадима Гладкого і Константина Колесника (із Кросови) гривною по 20 зл. або 10 днями арешту за ношення тризуба; Галину Гладківну гривною 15 зл. за вироблення тризуба; Хведора Рудика гривною 50 зл. або 10 днями арешту за коледжу часопису „На родне Зордовля“ й Антона Ліщука гривною 50 зл. або 20 днями арешту за ведення читальні й випозичалки. Одночасно сконфісковано в останнього його приватну бібліотеку, забрану поліцією під час ревізії в дні 17. червня м. р.

ЗІЗД КОЛЬОНІСТІВ ПОЛІССЯ.

У Бересті над Бугом закінчився зізд польських кольоністів з Полісся, яких варшавська преса називає авангардом польщини на сході. На зізді виявилось, що діяльність „Звізконку Осадників на Полісся“ в минулому році була дуже успішною. Кількасот кольоністів, що мали замало землі, дістали нові наділи з парцеляції лідичівських земель. Для 50 родин кольоністів нові наділи унесли велике поліпшення умови життя і праці. Для 15 кольоністів мають замінити наділи з гірших на кращі і перенести на інші землі. На 1938 рік залишилися ще 133 кольоністи, яким збільшать наділи землі і яким зменшать 50 процентів дову за оплати землі. Кольоністи на Поліссі будують кількадесят шкіл, утримують у Бересті бурсу. Предсідником зізду кольоністів був сенатор Скібинський.

ЗАЯЦІ З ПОЛЬЩІ В ГОЛЯНДІ.

До Амстердаму прибув транспорт 1,800 заяців з Польщі, їх випустять на новоосвоєний простір „Вірінгморс“.

НАСЛІДКИ ВІЛЬНОГО ВИХОВАННЯ.

На передмісті нового Сяндоміра, що тепер розбудовується в центрі великого промислу в центрі краї, одної ночі скоїлася подія, якої жервою впаало четверо молодих людей. Три багатонадійні молодці з одною дівчиною з т. зв. товариства по веселій забаві, обильно по тамошньому звичаю підлітій алькоголем, зібралися пізно вночі у самотньому мешканні одного з трьох молодців на дачу веселу, але вже інтимну забаву. У мешканні, в невисліджений досі спосіб, хтось із них замкнув комірці, в якіх тлів іще недопалений вугіль. Рано сторонні люди знайшли в хаті на ліжку і долівці четверо померлих, затроєних чадом нещасливих, яких не вдалося вже привернути до життя. Між трупами був також син місцевого лікаря емігранта з Росії, грузин по народності. Рано ілютого батьки розвозили місцевими візниками свої потіхи додому. На місці випадку довго ще збиралися гуртки чепурної і чванливої молоді обох полів з товариства, що коментувала на всі лади моральне падіння, яке випадок виніс на денне світло і показав наслідки „вільного виховання“.

ЛЕТУН ЗАВІЗ ХАРЧІ НА ВІДТЯТІ ВІД СВІТУ ОСТРОВІ.

Мешканці самотніх островів Ратлін, біля північного побережжя Ірландії, були внаслідок бурі вже майже тиждень відтітати від суші і тому не могли дістати харчів. По тижневі дістали їм харчі літаком. Летуна, що причалив на полі, мешканці острова привитали з захопленням.

ЖІНКА БІЛА ЧОЛОВІКА.

В Магерові робітник, 38-літній Г. Заршин, оженився з старшою від себе 7 літ жінкою, що рядила сама домою, а чоловіка побивала. Цими днями Заршин заподівав собі смерть. Ведуть слідство в цій справі.

ПРОТИЧЕСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ СЛОВАКІВ.

Останніми часами почали словаки оживлену акцію, домагаючись від чеського уряду реалізації своїх домагань, а саме признання словакам автономії та признання їм народних прав. У всій Словаччині відбуваються численні маніфестації, підчас яких словаки зясовують свої завдання та протестують проти чеського терору і гнєту. Цими днями відбулася така маніфестація в Тренчині, підчас якої промовляв словацький посол Тісо. Він заявив м. ін., що словаки боротимуться за свої права аж до перемоги.

ЦІЛА ОСЕЛЯ ЗАПАЛАСЯ ПІД ЗЕМЛЮ.

В гроді Сувре коло Шарлеруа (в Бельгії) в копальні вугілля обсунулася земля. В год. 20. в домах відлучилися люди. Залишилися тільки в год. 23. цілі смуги землі залишилися обсунулися. Чимало домів завалилося. Ніччю земля далі обсунулася, а доми далі валилися. Залізничний шлях, що луничть копальні з брієльською лінією, запався на просторі кількометра. Стрєсенням товаришили підземні грюкоти.

СПРОНЕВІРИВ ГРОШІ З ГРОШЕВИХ ПЕРЕКАЗІВ.

Сільський листенош Казимир Шемберскі з почтового уряду в Рудках спроневерив гроші з грошевих переказів, що їх мав доручувати. Від жовтня до грудня м. р. при своїх собі Шемберскі 635 зл., підписуючи фальшиво адресів. Шемберского арештували.

АНГЛІЯ ВИЛЮДНЮЄТЬСЯ.

Англійський єпископ де Елі в одній своїй промові заявив, що Англія стає третьорядною державою, тому, що в ній дуже зменшується число народина. Число народина в Англії вноситься 15 на тисячу, а повинно вносити 19. Для порівняння єпископ твердить, що в Італії є 28 народина на тисячу людности.

ПОЛЬЩА ХОЧЕ ЗАГАРБАТИ ЛИТВУ

ЖЕНЕВА. — Американський кореспондент часопису „Ди Нью Йорк Таймс“ подає, що має відомості, що існує між Німеччиною і Польщею порозуміння у справі Литви. Йде про те, що Німеччина не може наступати на Чехословаччину, коли не матиме за собою Польщі. Литва малаб тепер стати жервою німецько-польського порозуміння. Її малаб забрати Польща разом з містом Мемелем, відомою пристанню над Балтійським морем. Зате Польща віддала Німеччині Данціг і коридор, або принаймні улекшила зв'язок Данцігу з Німеччиною. А далі, Польща не перепустила советської армії на випадов, якби Німеччина пішла війною проти Чехословаччини, а Совети хотілиб тій останній помагати.

В ЛИТВІ ВЕЛИКЕ НАПРУЖЕННЯ.

КОВНО (Литва). — Відбуваються раз-у-раз важні державні наради. Те, що на польсько-литовській границі вбито польського вояка, вважається польською провокацією, що змагає викликати збройний конфлікт між Литвою і Польщею.

ПРОТИЛИТОВСЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ.

ВИЛЬНО. — Польського вояка, котрий перейшов границю і вступив на литовську землю та котрого застрілила литовська погранична сторожа, ховано з великою військовою парадом. Ховали 7 священиків. Виголошено багато промов. Говорив військовий капелян, командант компанії і люди цивільні. Зложено на гробі 20 вінків. Все це мало визиваючий характер, звернений проти Литви.

ТРЕБА СКИНЧИТИ З ЛИТВОЮ!

ЛОНДОН. — „Ди Ньюз Кронікл“ подає, що і Польща і Литва кондирють Кронікл на литовсько-польській границі. Говорять, що Польща предложила Литві ультимат. В урядових польських колах говорять тепер отверто, що треба скинчити з „литовських провокацій“. А це значить, що треба окупувати Литву. Формально уряд це заперечує, але ніхто в це не вірить.

РОЗСТРІЛИЛИ.

МОСКВА. — Розстрілили оголошено, що розстрілено 18 високих советських урядовців і провідників, що їх недавно судили. Не подано, коли і де їх розстрілили.

ГІТЛЕР ПРО ЗАЛІЗНИЙ МУР.

ВІДЕНЬ. — Обявивши офіційно злиття Австрії з Німеччиною, Гітлер заявив, що сповнилося його найбільше бажання. Сказав, що тепер Австрія буде „відмолужена“, бо буде наново, як колись давно, залізним муром, об який будуть розбиватися вороги німецької нації.

ЧЕРВОНІ ПРОГРАЮТЬ.

ПАРИЖ. — Прибули до Парижа представники червоного еспанського уряду: прем'єр Негрін і президент Азана. Обидва признали, що червона армія не є спосібна довше ставити опір. І вимагають від Франції негайної допомоги, щоб рятувати „демократію“. Кажуть, що революційна армія Франка, яка тепер посувається майже без опору вперед, дістала велику допомогу від нацистичної Німеччини і фашистської Італії. Та ситуація в Франції така, що навіть прихильники „людського фронту“ не вірять у перемогу червоної еспанської армії.

ЧЕРВОНІ ВІЙСЬКА ЗДЕМОРАЛІЗОВАНІ.

ЛОНДОН. — Нема більше дисципліни в рядах еспанської червоної армії. Брак поживи і часті бомбардування при допомозі літаків ген. Франка золотили мораль цієї армії. Вона вже не спосібна ставити серйозний опір. Так пише лондонський кореспондент, що перебуває з цією армією.

СВАСТИКА В МОСКВІ.

МОСКВА. — Над австрійським посольством повіває нацистична свастика. Вже є для Австрії й Німеччини тільки одно німецьке посольство.

ОТТО ПРОТЕСТУЄ.

ПАРИЖ. — Отто Габсбург, найстарший син останнього австрійського цесаря, Карла, оголосив протест проти злуки Австрії з Німеччиною. Каже, що протестує в імені Габсбургів, себто тої династії, яка панувала над Австрією 650 років, як теж в імені тих мільйонів, що бажалиб мати Габсбургів дади на троні.

ВСЮДИ НІМЕЦЬКІ ВОЯКИ.

ВЕРДЕНБЕРГ (Швайцарія). — Куди тепер не повернешся в Австрії, на кожному кроці видно німецького вояка. Щось тут неясне. Так пише швайцарський кореспондент, котрий щойно повернувся з Австрії.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Co., Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

І СЛІДУ НЕ СТАЛО

За кого були би брали українці в старім краю чи тут в Америці того, що був би їм заповідав тому яких 30 років, що не стане не тільки „найкращого пана“, але що й слід пропаде по самій Австрії? А ось ми свідками, що не тільки завалилась австрійська монархія, що стільки соток літ простояла; що не тільки вже зліквідовані Габсбурги, що стільки соток літ панували, але що не стало й самої Австрії. Саме тепер затер по ній останній слід той, що був тому 20 років у війську капралем, а в приватному житті кімнатним малярем. Це він запечатав долю Австрії як самостійного краю і долю найстаршого цісарського роду в Європі — Габсбургів. І в краю, де ще не так давно вважали люди за щастя побачити цісаря, тепер витали бувшого капраля з такою парадом, якої не зазнав ні один з австрійських цісарів. А що воно так було, то видно хочби з тих описів, що їх передав кореспондент американського часопису „Ди Нью Йорк Таймс“. Бо це він описує, як люди кидалися збирати на пам'ятку болото, що відділяло від коліс автомобілю, яким відбував свою триумфальну поїздку Адольф Гітлер, проголосивши злуку Австрії з Німеччиною.

Очевидно, що не булоб того триумфу Гітлера і не булоб так скоро дійшло до об'єднання німецького народу, якби тому не допомогла глупота Франції й тих держав, що тому об'єднанню противилися з боязню перед сильною Німеччиною. Дуже можливо, що Австрія булаб могла ще довго жити як якийсь штучний новотвір, чи якась міжнародна комбінація чи федерація, що її властиво цілком булоб заховати самостійність Австрії на те, щоб не дати Німеччині надто піднятися вгору. Значить, що можливо булоб продовжувалося іще далі те, що було до війни, коли не доходило до злиття двох німецьких держав тому, що ті держави вважалися власністю цісарських родин Гогенцолернів і Габсбургів.

Це правда, що ще були деякі „історичні“ чи „економічні“ виправдання на існування давньої Австрії. І хто знає, чи вони не булиб удержали тої Австрії ще й донині, як би вона була мала ще до світової війни чи підчас війни той політичний розум, який був би їй подиктував справедливе трактування всіх народів, що входили в її склад. Та, на нашу думку, і те булоб тільки продовження її існування, але не булоб її урятувало. Бо настали тепер такі часи, коли кожний нарід хоче бути сам господарем на своїй землі. Та всетаки історія і доля Австрії є дуже повчальні. Зокрема для держав, що подібні до неї в її минулому національному складі. Бо та історія говорить виразно й переконливо, що для таких держав нема тепер в Європі місця. І це ми, українці, повинні мати завжди на увазі, коли дивимось на наших новітніх „володарів“. Їх царство довго не потягне.

ПОХІД НА КИЇВ

Генерал Тадей Кутшеба, начальник польської військової академії, видав минулого року книгу під назвою „Київський похід 1920 року“. Автор книги належав до найближчих співробітників Пілсудського. У своїй книзі він дає політичну і воєнну історію 1920-го року.

Праця ген. Кутшеби, коли в ній говориться про польсько-російські відносини, мужня і щира. Кутшеба стверджує, що Польща, себто провідні чинники тодішнього польського уряду — хотіли війни з Москвою, бо вважали, що поширити польські границі на схід їм найлегше буде, поки советська Росія слаба. Крім того Кутшеба пише, що Пілсудський хотів продиктувати свої умови миру Росії після переможної війни, бо тільки так він сподівався досягнути найбільшого уступку від большевицького уряду.

В польських воєнних планах визначне місце мала справа українська. Як пояснює Кутшеба справу польсько-українського союзу (варшавський договір) 1920 року?

Кутшеба наводить причину заінтересування польського уряду — головню Пілсудського — справами Наддніпрянської України (справу Галичини Кутшеба вважає за внутрішню польську справу): в союзі з Україною поляки сподівалися легше перемогти Росію у війні. Польський автор зазначає також, що в планах Пілсудського було „створення української держави“ над Дніпром, щоб ця держава була союзною для Польщі силою в боротьбі проти московського імперіалізму. Однак, пише Кутшеба, „погляди воєнні, стратегічні, що шукали способу, як дійти до перемоги в 1920 році, були на першому плані“. Щодо української держави, то на цю справу не було в Польщі однакового погляду. Були люди, що хотіли мати українську державу якнайдалі відсунути на схід, але було сильне побоювання, що навіть така „Мала Україна“ буде мати великий вплив на політику української людності, що лишалася під польською окупацією.

З книги ген. Кутшеби бачимо, що справа української держави була для польських провідних чинників справою дру-

горядною, і то більше характеру декларативного: мовляв, Польща, йдучи на Україну, бється „за нашу і вашу свободу“.

Як же виглядала дійсність допомога поляків творенню української держави? Щоб повстала держава, треба, щоб вона мала своє військо для боротьби за власну територію. Чи допомогла і в якій мірі могла Польща створити українське військо? Кутшеба пише, що польський уряд помагав, скільки було в його силі, утворити українську армію р. 1920. Він стверджує, що польський уряд не мав наміру „окупувати багатий край (Україну) для його господарського визиску“. За пляном, виробленим українськими представниками разом з польськими урядовими чинниками, мала бути утворена українська армія з 6 дивізій піхоти. Дві дивізії були вже сформовані, на 3 дивізії Польща зобов'язалася дати зброю, а на шосту дивізію мали здобути зброю у ворога — себто у большевиків. Так пише ген. Кутшеба (стор. 254).

Насамперед: **смішно мала армія** для боротьби й оборони України перед східним неприятелем. Друге, чи виконала Польща свої зобов'язання супроти Української Народньої Республіки 1920 року? Кутшеба пише, що „польська сторона робила все, що можна було зробити в тодішній ситуації“. Але факти говорять проти цього твердження Кутшеби. Польські чинники **не хотіли**, щоб ця держава була союзною для Польщі силою в боротьбі проти московського імперіалізму. Однак, пише Кутшеба, „погляди воєнні, стратегічні, що шукали способу, як дійти до перемоги в 1920 році, були на першому плані“.

Щодо української держави, то на цю справу не було в Польщі однакового погляду. Були люди, що хотіли мати українську державу якнайдалі відсунути на схід, але було сильне побоювання, що навіть така „Мала Україна“ буде мати великий вплив на політику української людності, що лишалася під польською окупацією.

Знаємо, що на весні 1920 року значна частина української галицької армії, що опинилася під большевицькою владою, виступала проти росіян і від-

крила фронт для польського наступу на схід. Українські стрільці думали, що будуть боротися далі за самостійну Україну, хочби й не соборну, розуміючи, що ліпше мати свою державу, навіть втративши тимчасово Галичину, ніж лишитися зовсім без держави. Знаємо, як поступило з цими полками польське командування: хоч українські стрільці горіли завзяттям до дальшої боротьби проти Росії, то поляки всіх їх роззброїли і послали вмирати до концентраційних таборів.

Польща виграла війну з большевиками і заключила з Росією мир у Ризі. Супроти українського уряду це була очевидна зрада, бо Польща тепер визнала „уряд української соціалістичної республіки“ на чолі з Раковським. Кутшеба пробіє замазати цей факт солодкими фразами. Він зазначає,

що „українське військо билося зразково: чи на території рідної України, чи під Замостям, чи поряд з польським військом, чи самостійно“... Але й цьому війську Польща заплатила **чорною невідчужимістю**. Коли після поразки у війні з большевиками армія УНР мусіла відступити з власної території, то українських козаків і старшин польська влада морила голодом і довела багатьох із них до того, що вони пошукали большевицьких агентів і вернулися у Велику Україну, під советську владу.

Ось так Польща „помагала будувати Україну“ та творити українську армію... Книга ген. Кутшеби — це твір воєнної дипломатії. Але всі хитрощі не можуть закрити фактів: нещирості й криводушності Польщі супроти українців. За цю політику Польща колись дорого заплатить! **А. М.**

КЛОПОТИ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ

В чеській часописі „Venkov“ (орган найбільшої чехословацької партії) появилася цікава стаття на тему заграничної політики Чехословащини у зв'язку з останніми політичними змінами в Румунії.

„Стверджуємо — пише „Venkov“ — отверто, що завели нас наші заграничні уряди і наші інформації, головню коли йде про запряження з нами держави. На заграниччю гляди-мо партійно забарвленими окулярами. Показують нам лише те, чого ми хочемо, а не те, що є. Якби однак затаюють дійсну правду. Ще недавно складалася чималою бідою п. Титулеску, а навіть назвали ми одну залізничну станцію йменням тодішнього міністра заграничних справ. Це не запевнило нам тривалої позиції в Румунії. На особах не можна будувати заграничної політики“.

Та стаття є тимбиш характеристична, що збігається з голосами в чеській пресі про нефортуний потягнення в заграничній чехословацькій політиці в інших державах. Показалося, що утворення чесько-советського союзу приносить сьогодні Празі невдачу. Сповідний осяг, яким було узицання Бенешем сильною позиції в Лізі Націй, спричинив, що завдяки коштовній заграничній пропаганді Чехосло-

ващина дійшла до ролі сторожа миру в Європі. Однак притягнення Советів до Ліги Націй підірвало її авторитет, що було великою несподіванкою для чеської політики. В результаті це викликало поважну реакцію серед чехословацької суспільності, котра підчас виборів президента заявила численню проти Бенеша. То була його перша невдача, яку він зручно залагодив.

Від того часу невдачі політики Бенеша постійно збільшуються. В Еспанії надіялася Прага скорої перемоги валенського уряду, підпирючи його транспортом зброї, грішми та добровольцями. У Франції заповідався тривалий людвий фронт, на який Прага сильно числила. Невизначна ситуація в Китаю, що в його обороні мали стати Совети, також завели чехів; чеська преса раз ураз висказує з того приводу своє невдоволення.

З початком 1937 р. чеська преса подає, що до Праги приїздить князь Павло, член регентської ради в Білгороді. Тимчасом показалося, що та вістка передчасна і що білгородський прем'єр Стоядіновіч поїхав до Берліну, оминувши Прагу.

Всі невдачі викликають у чеській пресі зрозуміле подернування і вона шукає вихо-

ду з тої прикрої ситуації. Відзиваються голоси, щоб старатися навести контакт то з Віднем, то з Бухарештом, то з Берліном, а навіть із Варшавою. Чехословащина, опинившись в небезпечній ізоляції, пошукує виходу з глухого кута, в який попала внаслідок необережної політики.

Події на міжнароднім політичнім полі, головню уступлення англійського міністра заграничних справ, Ідена, також дуже збентежили чехів. „Поледні (полудневі) Лісти“ зазначають, що знову розбилися надії чехів на допомогу з боку Ліги Націй. Часопис визнає уряд, щоб уже раз приноровив заграничну політику до дійсних обставин.

„Не хочемо — пише він — наслідувати нашу лівішню, як танцює на вулькані“. Під цим розуміє ця газета очевидно ті „теплі восторги“, з якими ліві чеські партії відносяться до большевизму, що здобув у Чехії величезні впливи.

Навпаки, у кругах лівих чеських партій викликає велике збентеження недавня конференція найбільшої чеської партії, аграрії, з представниками „Судетської німецької партії“, то є гітлерівців.

Комуністична преса розпочала нову атаку на аграріїв, домагаючись від них вияснень. Та преса згорі і рішучо заявила проти втягнення тої судетсько-німецької партії до урядової більшості.

А вже найбільший клопіт мають чехи з **словаками**. Орган словацьких католиків, „Народне Новини“, що виходить у Братиславі (колишнім „Пресбургу“), помістив власну статтю, в якій дуже песимістично глядять на міжнародне положення Чехословащини. Та стаття стверджує, що під цю пору, внаслідок останніх змін в Австрії, **прийшло до цілковитого оточення Чехословащини**. Вона легковажила собі порозуміння з Італією й Польщею так, що тепер полишається їй лише порозуміння з Німеччиною, очевидно на дуже некорисних умовах. Але ж і справа тої порозуміння стає тепер дуже затьняна, а то внаслідок большевицької пресії. Большевики використали чеське наївне русофілство та розгадувалися у Чехословащині, наче в себе вдома. І тепер грозить уже чехословацькому урядові розрухами, якщо він занато наблизився до Німеччини.

Акція словацької людвої (клерикальної) партії за введення дійсної автономії викликає в Празі велике занепокоєння.

Комуністична преса нападає завзято на словаків, закидаючи їм „протидержавну діяльність“ та що вони оглядаються за допомогою зовнішньої Польщі.

Також і крайню праву чеську часописи обвинувачують словаків у „протидержавних настроях“.

Боротьба словацької людвої партії за автономію Словащини знаходить гаряче підтримку від словаків, що живуть у Злучених Державах і домагаються повної відрубності й автономії Словащини на підставі договору, заключеного в 1918 р. в Пітсбургу, за почином д-ра Масарика. В тій акції бере гарячу участь словацька преса в Америці та агітує за те, щоб якнайбільше американських словаків поїхало з Америки до Братислави на ювілей закінчення цього договору. Це ювілейне свято організує посол о. Глінка, провідник словацької „лідової“ партії.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ОБЛОГА АКУЛ

ЖАХЛИВІ ГОДИНИ НА РОЗБИТІМ ГИДРОПЛАНІ.

Визначний французький летун-старшина Бріан оповів незвичайно драматичну пригоду, що її пережили два летуни після летунської катастрофи на отвертій морі.

Французький старшина Бріан вистартував з своїм товаришем Ретураном у довготривалий лет до Китаю. Першу частину своєї дороги відбули оба летуни без ніяких пригод. Погода була прегарна й оба летуни сподівалися, що ластівкою перелетять кризь гладке дзеркало моря.

Катастрофа наступила тоді, коли вони були майже 120 миль віддалені від Сайгону. Мотор, цей живчик і серце літака, почав бити в неправильному темпі. Летуні стали непокоїтися, бо вони добре знали, що значить поневолі в таких умовах причалювати на відкритім морі. На апараті не було радіової станції, значить, не було жодної підстави ні про нещастя, ні просити рятунку. Адже це був би справді щасливий випадок, якби летунів знайшли на морі і вирятували одночасно від неминучої смерті.

Поневажливий причал на морі. З острахом прислухувалися

День починав пригасати, а на овиді не появилася ні разу вузька смуга диму. Летуні взяли з собою харчів та води ледви на кілька годин. Найбільш дошкулювала нестерпна спека і жахлива спрага. Оба летуни перебули неспокійну ніч. Піднебіння почало засихати й треба було його раз-у-раз зводчувати і так уже спеченим язиком. В роті не стало слини. Вранці дібралися оба летуни до води до моторової холодилиці, щоб нею вгасити свою спрагу. У смаку була це вода аж до обридливості воняча й гірка, але дала на якийсь час обом летунам свіжий прилив енергії.

Смерть плаває.

Однак найгірше було те, що літак з причини ушкодження плавців попав у дуже неспівне положення. Він перехилився в жахливий спосіб на бік. Якійнебудь нагальний і сильний рух міг його зовсім перекинути і зтопити.

Безталанні летуни мусіли з повним напруженням усіх сил дбати про те, щоб літак не перекинувся і не пішов на дно.

Раптом летуни звернули увагу на явище, від якого їм застигла кров у жилах. Немов на поклик якогось таєм-

ничого голосу виринули довкола потапаючого острову літака трикутні потвори. Акули! Чимраз менші кола стали вони описувати довкола засудженого на безпощадну смерть недобитка-літака. Виглядало воно так, начеб ті тигри моря занюхали певну жертву і ждали лиш відповідної хвилини, щоб собі її взяти.

Почування обох летунів були мабуть такі самі, як нпр. почування важко раненої звірину, яка бачить у пустині, як над нею кружляють супи.

Акули ставали чимраз більше влізливі і чимраз частіше наближалися аж до самого літака. Вкінці вони почали так близько підпливати до літака, що оба летуни стали поважно побоюватися, щоб їх напружений наступ не повернуло кадоба апарату і не зтопив його. Ретуран схопив весло і скільки разів якось акула наблизилася на безпечну віддал до літака, він бив її з усіх сил веслом. Акула щезала негайно як торпеда в морі, щоб за кілька хвилин знову повилася з іншого боку. Та коли по однім таким скаженім ударі Ретурана апарат почав сильно занурюватися у воду, оба летуни думали, що настала вже їх остання година. Рад-не-рад мусіли вони закнутити і той єдиний спосіб оборони перед

акулами. Два дні і дві ночі перебули вони оба в такім безнадійнім положенні. Годили ставали віками і здавалося, що кінця не буде цій муці. Голод і спрага виснажували до краю безталанних летунів і сонце ставало їх справжнім прокляттям. А довкола них причаїлася трикутна смерть і ждала лиш на нагоду, щоб справити собі посмертний бенкет.

Обох летунів придавила зневіра і розпука. Вони, вояки і летуни, заглядали вже, не раз смерті в очі, та цей постійний танок морських хижаків довкола безборонного повітряного велитня, в очиданні на певний жир, доводив їх обох просто до божевілья.

Рятують в останній хвилині. Згодом Бріан і Ретуран попали в повну апатію. Вони починали вже бачити марева і привиди. Смертельна фантазія змалювала в їх уяві чарівні картини багатого заставлених столів із ріжними напінками і стравами... Вони бачили найдивніші картини рятунку. З того стану передсмертних мрій і привидів вирвав летунів особливий рух їх літака. Апарат починав остаточно потопати.

Між акулами настав раптом також рух і оживлення. Та що воно там у віддалі замаячало? Якось дивна дика, безсила скаженна огорнула

нас. Ми почали верещати з усіх сил, вимахувати руками і благати рятунку. Адже ми побачили несподівано на обрії смугу синього диму. Ми побачили корабель, що прямував просто в нашому напрямі. Невже це сонний привид, ця картина, що приносить рятунку? Обо летуни кричали й протирали очі, але корабель на обрії не був привидом. Він плів у їхньому напрямі.

Назв'яв це випадком або чудом — як хто хоче — але корабель приплив справді в останній хвилині, щоб нас вирятувати з розбитого літака. Ми вже стояли майже по пояс у воді, коли нас витягнули з літака на човен, що його вислали з корабля. На щастя акули щезли, відчувши приїзд корабля, а то булиб нас ще такі в останній хвилині пожерли.

На кораблі прийняли обох летунів незвичайно прихильно. Їх обох негайно передгнали в сухий одяг і вкінці по довгім примусовім пості могли оба летуни наїстися і напиться. Після того запали вони в глибокий сон, з якого збудилися аж по двадцять чотирьох годинах.

ДО ТИХ, ЩО ВИСЛАЮТЬ „ПРОПАМ'ЯТНУ КНИГУ У. Н. СОЮЗУ“ ДО КРАЮ.

Хто замовить в адміністрації „Свободи“ вислатку „Пропам'ятної Книги У. Н. Союзу“ до Рідного Краю для своїх знайомих і кривих, чи для читальні і наших організацій, тому вилежимо Пропам'ятну Книгу до краю як поручену за оплатою \$1.50 за книгу і посылку. Та ціна відноситься тільки до посылки до Рідного Краю, або до осіб чи інституцій, що знаходяться поза межами Злучених Держав.

Зазначуємо, що на Пропам'ятній Книзі, висланій у згаданий спосіб за \$1.50, не можна робити ніяких дописок, присвяти т. п., бо інакше почта вимагатиме за те грошової доплати.

Хто вислає Пропам'ятну Книгу сам, хай пам'ятає, щоб книга не важила більше як 4 фунти, бо інакше треба буде платити мито в Польщі. Тому треба обв'язати Книгу тонким, але сильним папером.

Адміністрація „Свободи“.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВИСКАЗУЄ ВДЯКУ.

Дуже я вдячна „Свободі“ за її таку гарну офіртуру, яку вона передати в справі вислатки „Пропам'ятної Книги У. Н. Союзу“ до Рідного Краю. Я вірю, що в короткому часі по наших селах на рідній землі знайдуть наші браття і сестри, як ми тут живемо, що робимо і як стараємося допомогти їм у їхніх змаганнях до волі. Думаю, що кожний свідомий українець і кожна українка захочуть ту Книгу вислати до свого села чи до своїх знайомих і приятелів. Тепер же не коштує ніякого труду. І можна це досягнути дуже дешево, тільки за \$1.50. Я сама користуюсь з цієї офірти і залучаю \$3 на два примірники Пропам'ятної Книги і прошу їх вислати на подані мною адреси.

Анна Чорній,
Балтимор, Мд.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ЕМБРИДЖ, ПА.

В пам'ять Шевченка.

Заходом української православної парохії відбувся величавий концерт у честь нашого кобзаря Т. Шевченка.

Концерт почався панахидою, яку відслужив о. Желехівський, що також вигословив гарне коротке слово про поета. У цій святі брали участь три хори, а це: хор ім. М. Лисенка з Арнолд під управою о. Павловського, хор ім. Гайворонського з Пітсбурга під управою о. Желехівського і місцевий хор ім. Лисенка під управою о. Е. Королишина. Програма була досить багата і виконано її добре. Деякі точки були повторені на домагання публіки. Сміло можна сказати, що такого гарного і великого свята ще в Ембриджі не було. Було присутніх понад 400 осіб.

Т. Грицик.

КЛІВЛЕНД, О.

Вечерок у честь гостей з краю.

Дня 6 лютого ц. р. влаштував місцевий відділ Союзу Українок ч. 14 вечерок у честь гостей з краю, оперової співачки пані Марії Сокилі і її мужа п. Антона Рудницького. Вечерок відбувся зараз по концерті, на якому виступали наші гості. Коли достойні гості явилися в селі Українського Народного Дому, то чисельно зібрана публіка привітала їх грімкими оплесками. Пані Ділай привітала їх окремо короткою промовою і після цього всі засіли до столів. При вечері пані Ділай просила присутніх забирати голос. Місцевий адвокат О. Малицький говорив про організацію С.У.А. Забираючи також голос п. Антона Рудницького і розказав присутнім про громадську роботу українських жінок на рідних землях. Українські жінки на рідних землях є зорганізовані в могутню жіночу організацію Союзу Українок, якої передсидицею є сестра п. Рудницького, Мілена Рудницька. Пані Ділай просила шановних гостей передати українському жіноцтву на рідних землях найкращі побажання.

від українців в Америці. Згадуючи про місцеву працю українців, пані Ділай додала, що українське жіноцтво в Америці на кожнім кроці старається зібрати жертви на потреби Рідного Краю. Тому і при тій нагоді не слід забувати про той звичай. Далі вона закликала присутніх зложити жертву на викуп дому Лесі Українки. Збіркою заклалися П. Білецька і П. Кравчишин. Жертвували по \$1: І. Білінський, О. Малицький, І. Тарнавський, А. Рудницький, Г. Степанек; по 50 ц.: В. Скурратко, Марія Чорній, Анна Декан; дрібними \$2.75. Разом \$9.25, які вислано до централі С.У.А. з призначенням на вище згадану ціль.

Анна Декан.

АРНОЛД, ПА.

Вистава й концерт.

Заходами укр. грек-кат. громади з Нью-Кенсінгтон, Па., відбулася 27 лютого ц. р. в Українським Громадянським Клубі в Арнолд, Па., театральна вистава під заголовком „Захотіла пана, втратила Івана“. Песу відіграли самі молоді хлопці і дівчата, роджені в Америці: Антін Прокопик, Марія Гарачмак, Настуня Сороча, Іван Прокопик, Евстахій Афанас, Іван Тулейбич, Анна Заричняк, Анна Василик, Наталія Тулейбич. Цю комедію відіграно з великим гумором, так, що салью ласкала до сміху.

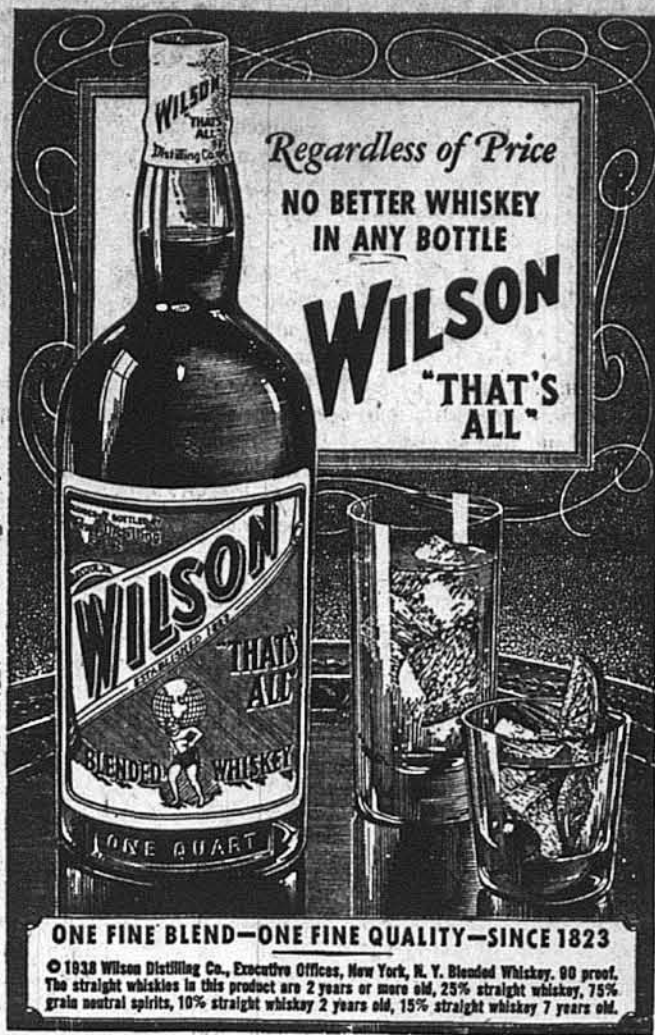
Перед виставою виступив о. д-р С. Кнап і вигословив до молоді та родичів гарну промову. Він закликав усіх присутніх, щоб гуртувалися в своїх організаціях, щоб горнулися до Українського Громадянського Клубу і щоб любили все, що своє рідне.

Друга частина програми того вечора складалася з концерту, в якому хорові точки виконав молодечий хор під управою брата о. пароху, Михайла Кнапа. Хор співав дуже гарно такі пісні: Боже великий єдиний, Гей, ви українські жінки, Рече та стогни, Куку, Ой, виїхав козак, Як ніч моя покриве, Стелася, барвінку, Гречаники, Живи, Україно.

Хор, у числі 50 осіб (всі в чудових народних строях), виглядав дуже гарно. Аж серце радувалося, дивлячись на нього. Також під мистецьким оглядом хор виявлявся надзвичайно добре. Кожну точку публіка нагороджувала рясними оплесками. Цей виступ буде великою заохотою для місцевої молоді, щоб вона далі гуртувалася в українських організаціях.

Арнольдська молодь горнеться до своїх організацій. Ось недавно засновано в нас молодечий відділ У. Н. Союзу. Цей відділ мав недавно свої перші збори. Старші члени У. Н. Союзу закликають і заохочують молодь, щоб вона йшла слідами батьків. Також щоб наша молодь брала чинну участь у місцевих політичних клубах і в місцевому американському житті. Наша молодь повинна добиватися рідних урядів в американській адміністрації, піддержувати себе взаємно, без ріжниць політичних поглядів, і розуміти добре клич „свій до свого“. Українська молодь також повинна вести корисну пропаганду про Україну, про її долю і про її змагання. Плекаючи культурні цінності українського народу на американському континенті, українська молодь тим і для себе здобуде від чужинців дошану.

І. П. Федан.



ONE FINE BLEND—ONE FINE QUALITY—SINCE 1823

© 1938 Wilson Distilling Co., Executive Office, New York, N. Y. Blended Whiskey, 80 proof. The straight whiskeys in this product are 2 years or more old, 25% straight whiskey, 75% grain neutral spirits, 10% straight whiskey 2 years old, 15% straight whiskey 7 years old.

ШКАГО, ІЛЛ.

Відозва бізнесменів.

Товариство Українських Бізнесменів м. Мікаго й околиці розіслав по товариствах відозву, якою подало до відомої загалу, що пережило тяжку депресію, а тепер береться до оживлення своєї діяльності. Відозву підписали Теодор Чізман як голова і Іван Дужанський як секретар товариства.

Бізнесмени стверджують, що вони раді зробити і для української справи більше, ніж вони досі робили. Вони давали жертви на різні нації, але хотіли б ту жертвенність збільшити. Вони хотіли б піднести українських бізнесменів і їхні бізнеси в тім переконанні, що на тім зискала наша національна сила в Америці. Вони хотіли б в українських бізнесах дати працю більшому числу нашої безробітної молоді. І хотіли б ту молодь підготувати практично до ведення бізнесу. А все те, кається у відозві, можна легко досягнути, якби український загал попер українських бізнесменів, якби придержувався клича „Свій до свого!“ Цей клич повинен стати святим кличем у душі кожного українського патріота, бо тоді властиво створити з наших бізнесменів велику бізнесову силу, з якої скористає і наша патріотична справа.

ЧАСОПИСИ БУВШОЇ МАЛОЇ
АВСТРІЇ.

В малій Австрії появлялося до останніх днів 2,767 тижневиків, головню часописів і фахових газет. Із того в самому Відні виходило їх 1,955, у Долишній Австрії 276, у Горішній Австрії 155, у Стирії 145, у Каринтії 36, у Зальцбургу 60, у Тиролі 82, у Форальбергу 35 та в Бургенланді 23. Ці журнали (магазини) мод, родинні часописи (фамілієнблат), белетристичні, ілюстровані, політичні й культурно-політичні, наукові й технічні, театральні, фільмові, радіожурнали, спортові, торговельні та промислові, господарські, лісові, комунікаційні та вкінці релігійні.

Між тижневиками знатне місце займають модні та жіночі журнали. Їх багато йшло теж до чужих держав, де без сумніву сповняють велику пропаганду в користь Австрії. В австрійських журналах моди було зайнятих яких 1,000 людей.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12, ввечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.



СЕНАТОР КРИТИКУЄ БОЙКОТ.

Сенатор Бора з Айдаго виступив проти всяких бойкотів товарів чужих держав, а головню японських, бо, мовляв, такі бойкоти природно ведуть до війни й не приносять ніякої економічної користі. У своїй публічній заяві в цій справі він зробив теж закид, що багато приватних фірм послугуються бойкотом для власної користі, заслонюючися при тому патріотизмом.

НЕЖОНАТІ СЛАВНІ ЛЮДИ

Якийсь філософ сказав, що подружжя це „форма доповнення“. З того можна би зробити висновок, що людина тим вище стоїть, чим більше відчуває потребу тієї „форми доповнення“. Та коли нпр. глянемо на життя Мікельанджеля, то можемо вважати повище твердження неоправданим. Він був нежонатий і працював всесторонньо. Також Мікельанджель сучасник, Сандро Ботічелі, помер нежонатий. „Раз — так оповідає один флорентійський письменник із XV століття — намовляв Ботічелія меєр (пан) Томасо Содеріні, щоб женився, а Сандро відповів: „Скажу вам: тому кілька ночей снілося мені, що я оженився. Це мені так заболіло, що я пробудився; а щоб знову не заснути, я встав і наче божевільний всенку ніч вгнаний по Флоренції...“ Часом знатні люди мають таку вразливу душу, що їм здається, що подружжя обмежило їх мистецьку свободу. Часом славні люди бояться подружжя тому, що люблять самоту; тоді їх ум більше може зосередитися для творчої думки. Мистецтво — як сказала Елен Кі — це більш зависне ніж жінка. Ляйбніц***) у пізнішому віці захотів був оженитися. Колиж ця дівчина відповіла Ляйбніцові, що потребує ще два тижні до наудуми, чи вийти їй за нього, він відповів їй, що він також роздумав і вже не хоче женитися. І справді не оженився. Швайцарський поет Готфрід Келер був уже інакшої вдачі: він терпів дуже через те, що не оженився. Та він був під опікою своєї строгої сестри, яка навіть не хотіла йому дати на почтові марки на лист до приятеля Теодора Шторма. Зовсім інакшої вдачі був Вільгельм Буш, автор гумористичних віршованих казок (як нпр. „Максим і Марко“ і інших, що теж появилися в українських перекладах у виданні Михайла Таранька). Буш жив собі весело у свого швагра. Славний німецький малайр Адольф Менцель був нежонатий, дим провадила його повдовіла сестра. Менцель працював цілий день, вечором поступив на вино і почувався зовсім щасливий. Нежонатий був австрійський поет Гріппарцер. Віденський поет Петер Альтенберг помер старим парубком, а жив на піддашу; із стелі його кімнати звисали мішки, в яких переховував білля, харчі та рукописи, щоб миші не поїли. Бував у гостях у знатних людей, або в шинках пив, виголошував промови та декламував вірші. Всі вони дожили розмірно довгого віку. Мікельанджель жив 89 літ, Ботічелі 65, Готфрід Келер 71, Вільгельм Буш 76, Гріппарцер 81, Менцель 91.

*) Мікельанджель — різьбар, архітект, малайр і поет.

**) Ботічелі, малайр флорентійського вчасного ренесансу. Автор славних фресок у Сикстинській каплиці в Римі.

***) Ляйбніц, історик, філософ.

Того вже забагато. Начальник відділу приходить до молодого службовця і вдаряє п'ястком об бюро: — Не досить, що спите підчас урядових годин, то ще хропите так голосно, що будите директора, який сидить у сусідній кімнаті та працює!..

У КОЖНОМУ КАЛЕНДАРІ Є СПРАВЖНЯ МАСА МАТЕРІАЛУ ДО ЧИТАННЯ.

КАЛЕНДАР „ПРОСВІТИ“ НА ЮВІЛЕЙНИЙ РІК 1938

ЩО Є В КАЛЕНДАРІ:

I. Календарна частина
Книжка молитва св. Володимира Церковний і астрономічний календар Скорочений календар Термін на всі дні року Місяць і дні Табеля об'єму (кубатура) дерева Простір і населення держав Київля українців на світі

II. Ювілейна частина
Благословення митрополита Андрея Олиги Ботічелія меєр (пан) Томасо Содеріні, щоб женився, а Сандро відповів: „Скажу вам: тому кілька ночей снілося мені, що я оженився. Це мені так заболіло, що я пробудився; а щоб знову не заснути, я встав і наче божевільний всенку ніч вгнаний по Флоренції...“ Часом знатні люди мають таку вразливу душу, що їм здається, що подружжя обмежило їх мистецьку свободу. Часом славні люди бояться подружжя тому, що люблять самоту; тоді їх ум більше може зосередитися для творчої думки. Мистецтво — як сказала Елен Кі — це більш зависне ніж жінка. Ляйбніц***) у пізнішому віці захотів був оженитися. Колиж ця дівчина відповіла Ляйбніцові, що потребує ще два тижні до наудуми, чи вийти їй за нього, він відповів їй, що він також роздумав і вже не хоче женитися. І справді не оженився. Швайцарський поет Готфрід Келер був уже інакшої вдачі: він терпів дуже через те, що не оженився. Та він був під опікою своєї строгої сестри, яка навіть не хотіла йому дати на почтові марки на лист до приятеля Теодора Шторма. Зовсім інакшої вдачі був Вільгельм Буш, автор гумористичних віршованих казок (як нпр. „Максим і Марко“ і інших, що теж появилися в українських перекладах у виданні Михайла Таранька). Буш жив собі весело у свого швагра. Славний німецький малайр Адольф Менцель був нежонатий, дим провадила його повдовіла сестра. Менцель працював цілий день, вечором поступив на вино і почувався зовсім щасливий. Нежонатий був австрійський поет Гріппарцер. Віденський поет Петер Альтенберг помер старим парубком, а жив на піддашу; із стелі його кімнати звисали мішки, в яких переховував білля, харчі та рукописи, щоб миші не поїли. Бував у гостях у знатних людей, або в шинках пив, виголошував промови та декламував вірші. Всі вони дожили розмірно довгого віку. Мікельанджель жив 89 літ, Ботічелі 65, Готфрід Келер 71, Вільгельм Буш 76, Гріппарцер 81, Менцель 91.

III. Історія і політика

Які річниці припадають в 1938 році Як Т. Шевченка випустили з неволі Іван Котляревський (у століття смерті) У п'ятдесятліття смерті Ю. Федьковича Осип Мошара: Софійський Майдан Василь Пахоський: Володимир Великий Як князь Володимир шукав нової віри Молитва Ляйбніца Бій під Крутами Ю. III: Присяга Юнацтва в роковини бою під Крутами В. Г.: Київ вічний! О. Терлецький: Велика подія (Берестейський мир) І. Терлецький: Українці! Ю. III: Українське військо і воєнні походи в 1917-18 рр. Українські Січові Стрілці в 1918 р. Українська Флота в 1918 р. Ю. Шкурмеляк: Українські прапори на Чорному морі Листопад 1918 року у Львові Застереж: Із записок про облогу Львова О. М.: Дві хвилини вперед двадцять років М. Д. — Ю. III: Пісня стала за приказ І. Б.: „Просвіта“ в політика Іван Сорочак: А що знаєш за „Просвіту“? В. Г.: Гітовський: Ворна яма Головні дати світової війни 1918 р. Як цар Карло зрікся престолу Б. Галайчук: Світова політика останніх років

IV. Освіта й виховання

І. Терлецький: До молоді! Б. Г.: Як виглядає культурне село 10 важких рад для дівчат і жінок Іван Сорочак: Тобі, Грицьку, дай свій літ В. Г.: Березяк: Яка сила в книжках І. Терлецький: Непісменин Хто є справжньою людиною О. Манчук: Гуцульська коляда упадком стрілець В. Г.: Шкурмеляк: Наша читальня Як стати членом „Просвіти“

V. Право й закон

Боронім своїх прав! Д-р Кость Левчицький: „Просвіта“ основа наших прав В. Швак: Гей, рушай похід!

VI. Господарська частина

І. Б.: „Просвіта“ й економічна організація Д-р С. Храпливий: „Просвіта“ і „Сільський Господар“ О. Б.: „Просвіта“ і „Народня Торговля“

VII. Практичні ради

В. Ковальчук: Сценічний poradnik Поради для садівників Дрібні практичні поради Загадки

VIII. Наш помяник

IX. В здоровому тілі здорова душа!
Дрібні лікарські поради Д-р Р. Осінчук: Чи і як можна відлякуватися від туберкульозу

X. Горі серця!

Ю. Шкурмеляк: Скарби над скарбами (містерія) Ф. Коковський: Читальня помагає П. П.: Праця в центрі „Просвіти“ І. Брик: „Просвіта“ — наша мати Л. Чорнявий: Не плач! Ю. Шкурмеляк: Пісня Молодої Просвіти Думки почесних членів та інших значущих людей, завваги й і. розміщені в тексті.

Ціна 50 центів.

Замовляйте в книгарні

„СВОБОДА“

81-83 Grand St., P. O. Box 346

Jersey City, N. J.

МІХАЛ Я. КОСЛОСКИ

ОБЕЗПЕЧЕННЯ І НЕРУХОМОСТІ

(REAL ESTATE)

Публічний нотар. ... Мом ордери.

Корисельні карти ... Європейські справи.

52 JONES STREET, NEWARK, N. J.

Tel.: Mitchell 2-9394

УВАГА! РОЧЕСТЕР, Н. Я., І ОКОЛИЦІ! УВАГА! ЗАХОДОМ ВІДДІЛУ 20 О. Д. В. У. ВЛАШТУЄТЬСЯ КОНЦЕРТ

В ЧЕШЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1938 РОКУ
В ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛІ, 303 HUDSON AVE.

Святочну промову в українській і американській мові вигословить С. Шумейко, редактор „Українськ Вісник“. — Початок в 7 год. ввечір.
Увага: В години 7. веч. о. В. Турула відправить ПАНАХИДУ. В години 7:30 розпочнеться КОНЦЕРТ. Виступить Українська Парохіальна Банда під провідом В. Поповича і Церковний Хор під диригентом М. Сокильським, як також Молодечий Хор зі солями. Буде грати на піано Марія Сорочей. Як також Молодечий Хор зі солями. Буде грати на піано Марія Сорочей. Лекція відіклямає С. Береза. Сольно відіклямає І. Колодзінський. Акомпанімент на піано А. Сорочей. Тому просимо шановну громаду численно прийти. — Екзекутива від. 20 ОДВ.

**ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ
ВЕЛИКОДНІ ЖЕЛАННЯ?
ЗАМОВТЕ СОБІ
ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ,
ВИКОНАНІ В УКРАЇНСЬКОМУ СТИЛІ:
НОВІ КАРТКИ з українськими краєвидами,
народними писанками, вишивками, то-
що. 1 штука 5 ц.
КНИЖКОВІ з віршем: 1 штука 5 ц., 6 штук 25 ц.
КНИЖКОВІ з віршем (кращої якості):
1 штука 10 ц., 12 штук за \$1.00
КАРТКИ ДЛЯ ДІТЕЙ (зо зайчиками, кра-
шанками, тощо): 1 штука 3ц., 4 штуки 10 ц.
ЖЕЛЯТИНОВІ (зо святими образами):
1 штука 5 ц., 6 штук 25 ц.
Замовлення шліть на адресу:
„СВОБОДА“
81-83 Grand St., Jersey City, N. J.**

ЧИ ВИ НЕРВОВИ?
Знайдете полегшу на нерви, зворушення й неспокій, заживаючи
KYLO
Sedative Tea Compound
зроблене з злля, кориці, кори і ягід,
25 центів пляшка.
Пийте по чашці, який вищемо
аром. — Масло на скляці всього роду
лікарських засобів.
SKYLO LABORATORIES
105 — 3rd Ave., New York City
(Рік заснована 1857.)

ДІТРОП, МІШ. Місячні збори Бр. св. О. Ніколаз, віл. 175, відбудуться в недіаю, 20 березня, в год. 1. пополуідн, в У. Н. Домі, 4655 Marlin і Міш. Позаяк є важні справи до вирішення, тож обов'язок кожного члена прийти на ка. Пригадуються тим родичам, котрі мають діти, а ще не ависали до Союзу, хай це зроблять тепер! З не присущим членом поступитися згідно зі статутом. — В. Братуш, пресид.; І. Біліньський, кас.; В. Бартош, секр.

КАРТЕР, Н. ДЖ. Звичайний мітинг Тов. Запорозької Січі, віл. 342, відбудуться в недіаю, 20 березня, в 2-гій годині попол., в церковній галя, 645 Roosevelt Ave. Довгоуччі члени мають сповнити свій обов'язок. Успешдановані члени, коли заплатять свій довг, то будуть приняті наново. — І. Гінда, пресид.; І. Крупа, кас.; І. Маркович, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Місячні збори Бр. св. Кириля й Методія, віл. 86, відбудуться в недіаю, 20 березня,

ДІТРОП, МІШ. Квартальні збори Бр. св. О. Ніколаз, віл. 175, відбудуться в недіаю, 20 березня, в год. 1. пополуідн, в У. Н. Домі, 4655 Marlfin і Міш. Позаяк є важні справи до вирішення, тож обов'язков кожного члена прийти на ка. Пригадується тим родичам, котрі мають діти, а ще не ависали до Союзу, хай це зроблять тепер! З не присущим членом поступитися згідно зі статутом. — В. Братуш, пресид.; І. Біліньський, кас.; В. Бартош, секр.

КАРТЕР, Н. ДЖ. Звичайний мітинг Тов. Запорозького Січ, віл. 342, відбудуться в недіаю, 20 березня, в 2-гій годині попол., в церковній гал. 645 Roosevelt Ave. Довгоуччі члени мають сповнити свій обов'язок. Успешдановані члени, коли заплатять свій довг, то будуть приняті наново. — І. Гінда, пресид.; І. Крупа, кас.; І. Маркович, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Місячні збори Бр. св. Кириля й Методія, віл. 86, відбудуться в недіаю, 20 березня,

БОСТОН, МАСС. Квартальні збори Тов. Дружина Князя Данила, що відбуваються в неділю, 20. березня, зараз по відправі, в церквівній галі. Просьтесь всіх прийти та почути дещо нового про наш Союз.

в члені Союзу, або вписати свої діти
а-зволить прийти на згадані збори
я Педпосередників, власних представників

ПАСЕРИК, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 97, будуть 20. березня, в 2 год. церковній галі, 47 Hope Ave. Присутній членів прийняти на збори довгуючих, щоб заплатили довг, бо за них не буде вислатись більш розмету і будуть їх суспензувати. — Т. Скороботатий, прес; М. Т. бачук, секр.

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без рішннці, як далеко поза Ньюарком. Вразі потреби теле-

383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК



ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ

NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2568.

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Удєрґейскєр
заряджує погребамн по ціні так
низькій, як \$150. Обслуга
найкраща.



JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals at low as \$150.
Telephone: Orchard 4-8083

Рівність.

— По смерті всі люди є рівні, — сказав філософ.

— Цікаве лише, що треба аж умерти, щоб та рівність наступила — відповів другий філософ.

—

— Жаль мені тебе, приятелю, що ти втратив жінку після 20-літнього співжиття. Це дійсно болюче...

— Так, справді. Тимбільше, що я вже став був до неї при-

Рівність.

— По смерті всі люди є рівні, — сказав філософ.

— Цікаве лише, що треба аж умерти, щоб та рівність наступила — відповів другий філософ.

—

— Жаль мені тебе, приятелю, що ти втратив жінку після 20-літнього співжиття. Це дійсно болюче...

— Так, справді. Тимбільше, що я вже став був до неї при-